

TEMATY BADAWCZE
**WYDZIAŁU PSYCHOLOGII
I KOGNITYWISTYKI UAM**

W ROKU 2021

Spis treści

1. Abdukcja, pytania i rozwiązywanie problemów	4
2. Aktywność dorosłych na Facebooku w odniesieniu do bliskości w związku intymnym.....	4
3. Badanie postaw interpersonalnych - seniorów wobec osób młodszych oraz młodzieży wobec seniorów	5
4. Czynniki poznawcze i emocjonalne towarzyszące twórczości: Związek niepokoju egzystencjalnego z postawą twórczą	5
5. Dynamika zmian w zakresie nastawienia wobec przyszłości, poczucia sensu i zadowolenia z życia, odczuwanego stresu oraz sposób radzenia sobie z nim podczas i po pandemii koronawirusa COVID-19	6
6. Eksperymenty komputerowe w matematyce	6
7. Funkcjonowanie osób żyjących w pojedynkę oraz osób w związkach małżeńskich i związkach nieformalnych	7
8. Funkcjonowanie pracowników w dobie pandemii COVID-19	7
9. Genealogie peryferyjnej białości. Polskie tożsamości w perspektywie teorii urasawiania	7
10. Jakości i nasilenia symptomów kryzysów rozwojowych u dziecka a jakości i nasilenia symptomów sytuacji szybkozmienności środowiska jego życia i rozwoju	8
11. Kompozycja, struktura i rozwój sieci figur przywiązania	8
12. Konstrukcja i walidacja narzędzia kwestionariuszowego do pomiaru samoopiekuńczości	9
13. Kontrola praksi u osób lewo- i oburęcznych. Neuronalne korelaty planowania i egzekucji chwytu funkcjonalnego	9
14. Kontrola procesu mówienia. Aspekty poznawcze i rozwojowe.	9
15. Leczenie biologiczne i jego następstwa dla funkcjonowania pacjentów z chorobami reumatycznymi.....	10
16. Logiki nefregowskie - aspekty logiczne i filozoficzne	10
17. Logos, Etos i Patos - modelowanie w języku naturalnym	11
18. Ludzie i systemy. Polityka, kontrpolityka, język.	11
19. Moderatory wpływu gier na zachowania prospołeczne.	12
20. Mowa pogardy i nienawiści: charakterystyka i uwarunkowania	12
21. Nienawiść – modele nienawiści i teorie wyjaśniające nienawidzenie	13
22. Percepcja i działanie z użyciem narzędzi prostych i złożonych	13
23. Percepcja i kontrola dotykowa działań.....	14
24. Potencjał środowiska rodzinnego jako źródło wsparcia w procesie doświadczania sytuacji trudnych na przykładzie doświadczania pandemii COVID-19	15
25. Poznawcza analiza emocji	15
26. Profil Psychologiczny Pracownika Służb Emergencyjnych.....	16
27. Psychologiczne konsekwencje doświadczania pandemii COVID-19: wczesne nieadaptacyjne schematy a zdrowie psychiczne i dobrostan	16

28. Psychologiczne mechanizmy zachowań społecznych człowieka.....	16
29. Psychospołeczne uwarunkowania podejmowania decyzji o edukacji domowej przez rodziców dzieci objętych edukacją domową	17
30. Psychoterapia psychodynamiczna w obliczu epidemii COVID-19 i kwarantanny społecznej	17
31. Relacje między duchowością pracowników a ich dobrostanem zawodowym. Pośrednicząca rola poczucia sensu pracy, stresu oraz wdzięczności wobec organizacji.	18
32. Rozumienie pojęć matematycznych.....	18
33. Rozwój funkcji wykonawczych w okresie dzieciństwa	19
34. Rozwój tożsamości niepełnosprawności – konsekwencje dla zdrowia psychicznego	19
35. Seksualność w cyklu życia człowieka	19
36. Sensowność empiryczna pojęć teoretycznych w psychologii	21
37. Specyfika relacji klient – psycholog w badaniu Metodą Konfrontacji z Sobą Hermansa	21
38. Spory wokół strategii cultural defense.....	22
39. Strategie kontroli a zachowania jedzeniowe w środowisku rodzinnym	22
40. Stres mniejszościowy i kompetencje rodzicielskie kobiet wychowujących dzieci w związkach z kobietami.....	23
41. Sytuacyjne i osobowościowe uwarunkowania spontanicznego podejmowania perspektywy drugiej osoby	23
42. Uwarunkowania stanu koncentracji na czytanej tekście i epizodów odrywania się myślami od lektury.....	24
43. Wczesna faza stresu pandemicznego – dynamika zmian w percepcji i radzeniu sobie ze stresem	24
44. Zaangażowanie się i odnajdywanie w pracy jako zmienne wyjaśniające postawy i strategie akulturacyjne przyjmowane przez migrantów pracujących w Polsce.....	25
45. Zachowania transgresyjne i ochronne człowieka a preferencje mieszkaniowe w kontekście doświadczenia pandemii COVID-19.....	25
46. Zastosowanie metod obliczeniowych w teorii dowodu.....	26
47. Zdolność do mentalizacji psychoterapeutów a ich skuteczność w naprawie siły sojuszu terapeutycznego z pacjentami z zaburzeniem osobowości borderline	26
48. Zjawisko doliny niesamowitości (uncanny valley) w robotyce społecznej.....	27
49. Związek między postawą wobec problemu globalnego (tj.: 1/ pandemii COVID-19, 2/ zmian klimatycznych i zanieczyszczenia środowiska, 3/ nierówności społecznych) a aktywizmem, zaradnością i zasadami moralnymi.....	28

1. Abdukcja, pytania i rozwiązywanie problemów

Kierownik: prof. UAM dr hab. Mariusz Urbański

Wykonawcy: prof. dr hab. Andrzej Wiśniewski, dr Andrzej Gajda, mgr Natalia Żyluk

Celem planowanych działań jest integracja i dalszy rozwój badań nad przetwarzaniem pytań i modelowaniem rozumowań abdukcyjnych. Stawiamy dwa ogólne pytania badawcze: (1) Za pomocą jakich operacji osoby badane rozwiązują problemy abdukcyjne w kontekstach interrogatywnych? (2) Jak formalnie modelować takie operacje? Planujemy opracowanie systemów logicznych, które umożliwią uwzględnienie w budowanych modelach czynników o charakterze pragmatycznym (epistemicznych potrzeb i celów rozumujących podmiotów, kosztów pozyskiwania odpowiedzi na określone pytania, postrzeganej użyteczności osiągniętych rozwiązań). Punktem odniesienia opracowywanych systemów są pozyskane dane empiryczne. Modele testujemy implementując je w systemach hybrydowych – neuronalno-symbolicznych.

2. Aktywność dorosłych na Facebooku w odniesieniu do bliskości w związku intymnym

Kierownik: prof. UAM dr hab. Lucyna Bakiera

Wykonawcy: dr Izabela Stankowska-Mazur

Badanie odnosi się do hipotezy o facebookizacji funkcjonowania dorosłych. Ma na celu sprawdzenie czy istnieje zależność między aktywnością na Facebooku a bliskością w związkach intymnych i zachowaniami afiliacyjnymi.

Planowane zadania obejmują: 1) kwerendę literatury przedmiotu; 2) analizę teoretyczną aktywności osób dorosłych na portalu społecznościowym Facebook; 3) rozpowszechnianie zaproszeń do udziału w badaniu; 4) rekrutację badanych zgodnie z przyjętymi kryteriami włączania i wyłączenia; 5) zbieranie odpowiedzi osób badanych; 6) analizę uzyskanych wyników; 7) czynny udział w konferencji naukowej w celu przedstawienia wyników badań; 8) publikację wyników badań w postaci artykułu naukowego; 9) upowszechnienie części uzyskanych wyników na portalu społecznościowym w celu rozpowszechniania wiedzy psychologicznej, w ramach działań popularyzujących UAM.

3. Badanie postaw interpersonalnych - seniorów wobec osób młodszych oraz młodzieży wobec seniorów

Kierownik: prof. UAM dr hab. Lucyna Bakiera

Wykonawcy: studenci Koła Naukowego Psychologii Rodziny

Podstawowym celem badań jest odpowiedź na pytania: Jakie postawy interpersonalne ujawniają przedstawiciele różnych generacji? Jak młodzież akademicka ustosunkowuje się do starości i seniorów? Jak wobec młodszych nastawieni są seniorzy? Pozyskiwane wyniki odnoszą się do postaw uświadamianych i deklarowanych. Planowane zadania obejmują: 1) analizę teoretyczną międzypokoleniowych ustosunkowań społecznych; 2) rozpowszechnianie zaproszeń do udziału w badaniu; 3) rekrutację badanych zgodnie z przyjętymi kryteriami włączania i wyłączenia; 4) zbieranie odpowiedzi osób badanych w Teście Niedokończonych Zdań Golde i Kogana oraz Kwestionariuszu P-LS Kogana w bezpośrednich kontaktach (z uwzględnieniem ograniczeń wynikających z pandemii covid-19); 5) szkolenie studentów do ról sędziów kompetentnych; 6) interpretację reakcji osób badanych w ramach postaw pozytywnych, negatywnych lub neutralnych; 7) treściową i ilościową analizę uzyskanych wyników; 8) czynny udział w konferencji w celu przedstawienia wyników badań.

4. Czynniki poznawcze i emocjonalne towarzyszące twórczości: Związek niepokoju egzystencjalnego z postawą twórczą

Kierownik: dr Maja Stańko-Kaczmarek

Wykonawcy: Antonina Myalska, Kamila Sternal, Aleksandra Ratajczak

1. Pogłębiona analiza i opis wyników przeprowadzonego badania.
2. Przygotowanie raportu z badań do publikacji.
3. Tłumaczenie/korekta tekstu anglojęzycznego.
4. Złożenie do publikacji w czasopiśmie The Creativity Research Journal.
5. Korekta po recenzjach
6. Ponowne złożenie tekstu do czasopisma.

5. Dynamika zmian w zakresie nastawienia wobec przyszłości, poczucia sensu i zadowolenia z życia, odczuwanego stresu oraz sposób radzenia sobie z nim podczas i po pandemii koronawirusa COVID-19

Kierownik: prof. UAM dr hab. Lucyna Bakiera

Wykonawcy: dr Izabela Stankowska-Mazur, mgr Szymon Bręński, mgr Joanna Matuszczak-Świgoń, mgr Kamil Janowicz

Projekt ma postać badań longitudinalnych. Ich celem jest sprawdzenie czy funkcjonowanie dorosłych podczas i po pandemii różni się w zakresie wybranych aspektów (nastawienie wobec przyszłości, poczucie sensu i zadowolenie z życia, odczuwany stres oraz sposób radzenia sobie z nim), a jeśli tak, to czy różnice te można interpretować w kategoriach zmian rozwojowych. Pierwszy etap badań został zakończony (10.05.-10.06.2020). Część wyników przedstawiona została podczas Ogólnopolskiej e-Konferencji Naukowej pt. Doświadczania pandemii covid-19 w Polsce. Przed rozpoczęciem drugiego etapu badań (którego termin uwarunkowany jest zakończeniem pandemii) dokonana zostanie pełna analiza wyników z 1. etapu. Jej celem jest rozpoznanie i opisanie czynników zwiększających prawdopodobieństwo pozytywnego nastawienia wobec przyszłości uwzględniając specyfikę okresu pandemii covid-19. Planowane zadania obejmują: (1) analizę teoretyczną społeczno-rodzinną i indywidualnych determinantów orientacji pozytywnej; (2) dokonanie wielozmiennowej analizy przeprowadzonej przy pomocy modelowania strukturalnego; 3) publikacja wyników badań w postaci artykułu naukowego.

6. Eksperymenty komputerowe w matematyce

Kierownik: dr Michał Sochański

W ramach tego tematu badam metodologiczne i filozoficzne aspekty praktyk matematycznych, które nazywa się czasem "eksperymentami". W szczególności interesują mnie tzw. eksperymenty komputerowe, rozumiane jako eksploracja obiektów matematycznych za pomocą różnych typów oprogramowania komputerowego, jak również różne metody wyciągania wniosków z danych zgromadzonych w ramach takiej eksploracji. W ramach projektu wygłosiłem już m.in. referat na konferencji organizowanej przez "Association for Philosophy of Mathematical Practice" w styczniu 2020 r. W 2021 roku planuję jeszcze referat na seminarium WPiK oraz przede wszystkim ukończenie artykułu.

7. Funkcjonowanie osób żyjących w pojedynkę oraz osób w związkach małżeńskich i związkach nieformalnych

Kierownik: prof. UAM dr hab. Katarzyna Adamczyk

W ramach tematu badawczego planowane są zadania, których celem jest a) opis i wyjaśnienie doświadczenia niejasnej straty oraz określenie jej wpływu na życie osób żyjących w pojedynkę; b) prace teoretyczne nad modelem życia w pojedynkę w ujęciu teorii niejasnej straty oraz prace nad konceptualizacją pojęcia pierwotnej i wtórnej kontroli w obszarze życia w pojedynkę; c) określenie roli wybranych czynników determinujących zdrowie osób żyjących w pojedynkę oraz osób w związkach małżeńskich i nieformalnych; d) opis i wyjaśnienie funkcjonowania osób żyjących w pojedynkę oraz w związkach w okresie pandemii COVID-19.

8. Funkcjonowanie pracowników w dobie pandemii COVID-19

Kierownik: prof. UAM dr hab. Teresa Chirkowska-Smolak

COVID-19 wpłynął na sposób, w jaki ludzie pracują oraz na ich poczucie dobrostanu, zdrowie psychofizyczne i zaangażowanie w pracę. Projekt ma na celu poznanie „pandemicznych” doświadczeń pracowników oraz tego, w jaki sposób postrzegają oni sytuację, w jakiej się znaleźli i z jakimi konsekwencjami się to wiąże. Analizowane będą niepewność zatrudnienia i pracy, zakłócenia w pracy, percepcja ryzyka oraz dostępne zasoby, wpływ, jaki ma sytuacja pandemii na główne obszary życia zawodowego, a także rola przywództwa w organizacji w obliczu tego zagrożenia. Pod uwagę będą też brane konsekwencje emocjonalne, jakie mogą towarzyszyć temu kryzysowi: depresja, lęk i stres.

9. Genealogie peryferyjnej białości. Polskie tożsamości w perspektywie teorii urasawiania

Kierownik: prof. UAM dr hab. Monika Bobako

Problematyka projektu sytuuje się na pograniczu studiów kulturowych, antropologii politycznej i historii idei. Jego celem jest sproblematyzowanie fenomenu polskiej białości a dokładniej – i zbadanie, w jaki sposób obecne w polskiej kulturze strategie budowania tożsamości sytuują się wobec kulturowych, społecznych i politycznych hierarchii, w których bycie białym konotuje kulturową normę, wyższą wartość moralną i estetyczną oraz inne formy nadrzędności. W projekcie chodzi przede

wszystkim o hierarchie powstałe w toku zachodniej modernizacji, która doprowadziła do wytworzenia się kultury opartej na systemowym, symbolicznym uprzywilejowaniu białości. Najogólniejszymi celami poznawczymi projektu są, po pierwsze, rozszerzenie istniejących studiów nad białością (whiteness studies) o słabo w nich reprezentowaną problematykę polską, po drugie, podjęcie nie badanych dotychczas w Polsce zagadnień związanych z kwestią białości, po trzecie, reinterpretacja i włączenie w obręb międzynarodowych dyskusji o białości istniejących w polskim piśmiennictwie naukowym badań dotyczących szczegółowych zagadnień powiązanych z głównym tematem projektu.

10. Jakości i nasilenia symptomów kryzysów rozwojowych u dziecka a jakości i nasilenia symptomów sytuacji szybkozmienności środowiska jego życia i rozwoju

Kierownik: prof. UAM dr hab. Błażej Smykowski

Wykonawcy: dr Sławomir Jabłoński, mgr Natalia Hoffman, mgr Szymon Bręński, mgr Joanna Matuszczak-Świigoń, mgr Kamil Janowicz

Przedmiotem projektu jest symptomatologia kryzysów rozwojowych w okresach dzieciństwa i dorastaniu w kontekście różnic między środowiskami w zakresie ich szybkozmienności vs stabilności. Zakładam, że symptomy kryzysów, zarówno strukturalnych jak i funkcjonalnych, mogą się nie tylko nasilać wraz ze wzrostem szybkozmienności, ale i ujawniać się w zmienionych, w porównaniu z normatywnymi, formach zachowań i stanów psychicznych dzieci. Projekt zaplanowany jest na dwa lata. Najbliższy rok będzie poświęcony konceptualizacji badań, kolejny ich realizacji. Projekt będzie wymagał zarówno diagnostyki natężenia zmienności w środowisku osoby badanej (jej sytuacji psychologicznej - subiektywny aspekt) jak i diagnostyki występujących w jej rozwoju poszczególnych kryzysów strukturalnych i funkcjonalnych. Całość ma prowadzić do konstatacji tego jaki poziom nasilenia symptomów poszczególnych kryzysów tworzy ciąg przeżyć psychicznych jednostki prowadzący do osiągnięcia takiej formy funkcjonowania, która najlepiej odpowiadałaby potrzebą jej przyszłej dorosłości.

11. Kompozycja, struktura i rozwój sieci figur przywiązania

Kierownik: dr Marta Karbowa-Płowens

Głównym celem planowanych badań jest próba empirycznego zweryfikowania założeń dotyczących charakterystyki (kompozycja i struktura) oraz rozwoju sieci figur przywiązania. Problem badawczy dotyczy tego, jakim zmianom lub reorganizacjom ulega preferencja wobec określonych figur

przywiązania w okresie adolescencji i wczesnej dorosłości oraz jakie są tego wyznaczniki (tj. płeć; wiek; status związku; staż związku; eksploracyjnie testowane będzie znaczenie stylu przywiązania). Powiązaną z tymi zagadnieniami kwestią jest proces formowania się przywiązania w dorosłości (tj. transfer funkcji przywiązania). Problematyka ta nie była dotąd podejmowana na gruncie polskim.

Z uwagi na brak polskiego tłumaczenia narzędzi powszechnie stosowanych do pomiaru sieci figur przywiązania niniejsze badania jednocześnie mają charakter psychometryczny, a ich ubocznym celem będzie tłumaczenie i wstępna walidacja wspomnianych narzędzi.

12. Konstrukcja i walidacja narzędzia kwestionariuszowego do pomiaru samoopiekuńczości

Kierownik: prof. UAM dr hab. Aleksandra Pilarska

Opracowanie wyników badań. Upowszechnienie wyników badań – przygotowanie artykułu naukowego, wystąpienia konferencyjnego.

13. Kontrola prąksji u osób lewo- i oburęcznych. Neuronalne korelaty planowania i egzekucji chwytu funkcjonalnego.

Kierownik: dr Łukasz Przybylski

Analiza i opracowanie danych (pozyskanych w ramach grantu Maestro prof. G. Króliczaka) z eksperymentów fMRI dotyczących planowania i egzekucji chwytu funkcjonalnego z udziałem osób leworęcznych i oburęcznych (w tym grupy profesjonalnych instrumentalistów). Przygotowanie publikacji tematycznych oraz prezentacja wyników badań na konferencji międzynarodowej.

14. Kontrola procesu mówienia. Aspekty poznawcze i rozwojowe.

Kierownik: mgr Szymon Bręński

Projekt jest realizowany w związku z przygotowywaną rozprawą doktorską. Do zadań na rok 2021 pozostaje wykonanie analiz statystycznych na opracowanym dotychczas materiale badawczym a następnie ich opis i interpretacja. Planowane jest również rozbudowanie przygotowanych do tej pory rozdziałów teoretycznych o informacje uwzględniające najnowszą literaturę przedmiotu.

15. Leczenie biologiczne i jego następstwa dla funkcjonowania pacjentów z chorobami reumatycznymi.

Kierownik: prof. UAM dr hab. Michał Ziarko

Wykonawcy: prof. UAM dr hab. Aleksandra Jasielska

Jedną z najbardziej rozpowszechnionych chorób przewlekłych jest RZS. W roku 2000 zostało wprowadzone do Polski nowoczesne leczenie biologiczne tego schorzenia. Jego celem jest osiągnięcie stanu remisji lub niskiej aktywności choroby. Leki biologiczne blokują cytokiny lub fragmenty komórek uczestniczących w zapaleniu. Do leków biologicznych stosowanych w RZS zalicza się: (1) Inhibitory TNF α , (2) inhibitory Interleukiny 6, (3) inhibitory kostymulacji limfocytu T, (4) inhibitory limfocyту B, komórki produkującej przeciwciała. Zgodnie z wytycznymi europejskimi (EULAR) lek biologiczny powinien być włączony do leczenia pacjentów z RZS wtedy, gdy tzw. klasyczne leki modyfikujące przebieg choroby nie prowadzą do zmniejszenia ani zahamowania stanu zapalnego.

Ważnym aspektem funkcjonowania pacjentów z chorobami reumatycznymi, silnie wpływającym na ich jakość życia jest występowanie negatywnych stanów afektywnych. Chorzy na RZS częściej niż populacja ogólna doświadcza zaburzeń lękowych oraz objawów depresyjnych. Fakt ten tłumaczony jest za pomocą dwóch hipotez: (1) wskazuje się na wpływ ustawicznego konfrontowania się z własną bezsilnością i bezradnością, które sprzyjają pojawianiu się i utrzymywaniu symptomów depresyjnych, (2) upatruje się źródła depresji w mechanizmach neuroimmunobiologicznych.

Celem badań jest całościowa ocena dobrostanu osób z RZS uwzględniająca aspekty funkcjonowania: emocjonalnego i behawioralnego. Badania mają na celu uchwycenie zmian w nastroju następujących w trakcie leczenia. Planujemy przebadać chorych od 4 do 12 razy (w zależności od schematu leczenia). Pomiar będzie prowadzony w trakcie wizyt kontrolnych.

16. Logiki niefregowskie - aspekty logiczne i filozoficzne

Kierownik: dr Szymon Chlebowski

Wykonawcy: prof. UAM dr hab. Dorota Leszczyńska-Jasion, mgr Agata Tomczyk, mgr Marta Gawek

W roku 2021 planujemy szereg badań związanych z tematyką logik niefregowskich. Należą do nich m. in.:

- stworzenie i analiza systemów pośrednich między dedukcją naturalną oraz rachunkiem sekwentów dla wybranych logik niefregowskich, w szczególności analiza związków między normalizacją a eliminacją cięcia;
- filozoficzna interpretacja rozszerzeń logiki intuicjonistycznej o operator identyczności
- próba obliczeniowej interpretacji w rachunku lambda;
- stworzenie procedur rozstrzygania dla wybranych logik niefregowskich.

17. Logos, Etos i Patos - modelowanie w języku naturalnym

Kierownik: dr Barbara Konat

Wykonawcy: prof. UAM dr hab. Monika Obrębska

Planowane badania mieszczą się w obszarze współczesnej retoryki i pragmatyki obliczeniowej, tj. wykorzystywania narzędzi językoznawstwa komputerowego (NLP) do poszukiwania odpowiedzi na pytania klasycznej retoryki i filozofii języka. Planujemy w szczególności analizę struktury argumentacyjnej, modelowanie argumentów (logos), charakteru mówcy (etos) oraz gry na emocjach (patos) w debatach publicznych. w szczególności, w przyszłym roku zajmiemy się:

- 1) Opiszem refraz w argumentacji z perspektywy pragmatycznej;
- 2) Analizą struktur argumentów typu ad (np. ad hominem, ad baculum) i ich roli w budowie patosu;
- 3) Tworzeniem baz słów emotywnych jako podstawy analizy argumentów emocjonalnych;
- 4) Opracowaniem scenariuszy dialogowych dla chatbota terapeutycznego posługującego się dialogiem sokratejskim.

Planowane jest tworzenie korpusów dostępnych do przetwarzania automatycznego oraz wykorzystanie metod ilościowych i programistycznych do modelowania, opisu i – potencjalnie – przewidywania strategii retorycznych w języku naturalnym.

18. Ludzie i systemy. Polityka, kontrapolityka, język.

Kierownik: prof. dr hab. Tomasz Polak

Wykonawcy: dr Beata Anna Polak

Proponujemy wielostronną analizę następującej tezy: Sukces systemów zorganizowanych wokół świadomości fantazmatycznej i współtworzących je ludzi opiera się na trzech przesłankach, które, by do owego sukcesu doprowadzić, muszą wystąpić i zadziałać razem:

1' Przesłanką pierwszą jest skuteczny dostęp do znacznej grupy osób niedocenionych w dotychczasowym układzie relacji społecznych. Chodzi o ich przejście na rzecz rodzącej się nowej struktury. Przejęcie takich osób jest skuteczne, jeśli można im zaimplementować przekonanie, że zostały wyrwane z dotychczasowego stanu niedoceniaenia na rzecz nowej, wyższej pozycji społecznej (cokolwiek to znaczy).

2' Przesłanką drugą jest uruchomienie w formującej się nowej społeczności procesów "kontrapolitycznych", czyli takich, które wprowadzie w niczym nie posuwają naprzód jej cywilizacyjnego rozwoju czy usytuowania, ale dostarczają członkom takiej społeczności (nowego) poczucia suwerenności i suwerennego działania.

3' Przesłanką trzecią jest stworzenie innowacyjnego i zarazem manipulacyjnego języka, czyli takiej nowej ramy językowej, która odpowiednio wyrazi nową tożsamość takiej społeczności.

19. Moderatory wpływu gier na zachowania prospołeczne.

Kierownik: dr Paweł Kleka

Przeprowadzenie statystycznego przeglądu wyników badań nad wpływem gier video na zachowania prospołeczne. Celem projektu jest przygotowanie i opublikowanie metaanalizy wyników takich badań.

20. Mowa pogardy i nienawiści: charakterystyka i uwarunkowania

Kierownik: prof. UAM dr hab. Monika Obrębska

Wykonawcy: dr Barbara Konat, mgr Klaudia Rodziejczak

Mowa nienawiści (hate speech) definiowana jest jako przemoc werbalna wobec grup mniejszościowych. Odgrywa ona ogromną rolę w obecnym życiu społecznym, jest narzędziem w walce politycznej i w debacie publicznej, wykluczając dialog i porozumienie. Jej rozpowszechnianiu sprzyja sytuacja pandemii i towarzysząca jej radykalizacja postaw, nasilenie uprzedzeń społecznych, zmiana sposobu myślenia o moralności (Brock i in. 2019). Wszystkie te powody uzasadniają konieczność naukowego zajęcia się problematyką mowy pogardy i nienawiści. Celem prezentowanego projektu jest próba zrozumienia i integracji motywacyjnych, poznawczych i społecznych uwarunkowań mowy

nienawiści, odwołujących się do klasycznych badań z zakresu psychologii społecznej nad uprzedzeniami i stereotypami, pokazanie jej psychospołecznych konsekwencji oraz wyodrębnienie cech charakterystycznych, umożliwiających precyzyjne zakwalifikowanie danej wypowiedzi do tej kategorii uzusu językowego.

Planowane zadania na rok 2021:

1. Przebadanie 100 osób za pomocą metody opisu zdjęć przedstawiających kontrowersyjne zjawiska społeczne oraz dziewięciu metod kwestionariuszowych, służących do pomiaru samooceny, kontroli emocji, potrzeby poznawczego domknięcia, poziomu dogmatyzmu, umiejscowienia kontroli, poziomu tolerancji, orientacji na dominację społeczną, poglądów o świecie społecznym i lęku.
2. Ilościowa analiza użytych w wypowiedziach językowych wyznaczników mowy nienawiści: etykiet słownych, walencji afektywnej słów, ekspresywizmów językowych, poziomu dogmatyzacji wypowiedzi, werbalnych wskaźniki lęku.
3. Jakościowa analiza treści w oparciu o klastery wyróżnione w badaniu nad mową nienawiści przez Winiewskiego i współpracowników (2017).

21. Nienawiść – modele nienawiści i teorie wyjaśniające nienawidzenie

Kierownik: dr Piotr Olesiński

Temat nienawiści rzadko poruszany jest w psychologicznej literaturze naukowej, rzadziej niż fenomen miłości, chociaż nienawiść z miłością często są porównywane. Na zasadzie swoistego podobieństwa miłości i nienawiści, swój model nienawiści proponuje Robert Sternberg, twórca najbardziej popularnego modelu miłości. R. Sternberg definiuje nienawiść jednakże jako stricte emocję, uczucie. Jest to zawężone ujęcie, uznając, że na nienawiść należy spojrzeć szerzej, poprzez wszystkie procesy psychiczne, nie tylko związane z emocjami, ale również z popędami, motywacją, myślami. Planowane zadania badawcze związane są z opracowaniem własnego modelu nienawiści, w którym nienawiść również można uznać za swoiste przeciwieństwo miłości, ale nie miłości doświadczanej w związku miłosnym, lecz miłości transcendentnej, rozumianej jako siła rozwojowa, łącząca jednostkę z sobą i światem.

22. Percepcja i działanie z użyciem narzędzi prostych i złożonych

Kierownik: prof. dr hab. Grzegorz Króliczak

Wykonawcy: dr Agnieszka Nowik, dr Maciej Raś, prof. UAM dr hab. Michał Klichowski

Rola wyspecjalizowanych sieci wzrokowych obszarów funkcjonalnych mózgu uwikłanych w kontrolę chwytania i używania narzędzi złożonych (w odróżnieniu od narzędzi prostych) jest dość niejasna. Celem naszych nowych badań będzie zgłębianie wiedzy nt. ewentualnej przyczynowej roli obszarów kluczowych dla realizacji zadań z ich użyciem. Punktem wyjścia będą wyniki już uzyskane w naszym laboratorium: Raś, M. (2019). [Neuronalne podłoże i mechanizmy działań z użyciem narzędzi złożonych. Nieopublikowana praca doktorska \(promotor prof. G. Króliczak\)](#). Z wcześniejszych badań fMRI wiemy jakie pola funkcjonalne w mózgu odgrywają kluczową rolę w interakcjach z narzędziami złożonymi.

W bardziej naturalnych warunkach, będziemy badać nie tylko wkład przyczynowy, ale także przebiegi czasowe kluczowych mechanizmów poznawczych uwikłanych w kontrolę wzrokowo-ruchową czynności (funkcjonalnych) z użyciem narzędzi złożonych. Planujemy np. mierzyć czasy reakcji i kinematyki ruchu rąk, zarówno w sytuacjach typowych interakcji z narzędziami złożonymi oraz ich perturbacjach, wywołanych m.in. przezczaszkową stymulacją magnetyczną (TMS, która wpływa na efektywność pracy mózgu szybko zmieniającym się polem magnetycznym, generowanym w cewce umieszczonej przy głowie uczestnika badań). W ten sposób będziemy dalej identyfikować procesy/mechanizmy poznawcze, które leżą u podłoża przetwarzania informacji o cechach i funkcjach narzędzi złożonych oraz przebiegach czasowych tych procesów/mechanizmów uwikłanych w kontrolę naszych działań z ich użyciem.

23. Percepcja i kontrola dotykowa działań

Kierownik: prof. dr hab. Grzegorz Króliczak

Wykonawcy: dr Agnieszka Nowik, dr Maciej Raś, prof. UAM dr hab. Michał Klichowski

Ludzie bez wątpienia posiadają wyspecjalizowane sieci wzrokowe obszarów funkcjonalnych mózgu, które pośredniczą w kontroli chwytania i używania narzędzi. Celem badań proponowanych w ramach nowego tematu badawczego jest zgłębianie wiedzy nt. procesów oraz mechanizmów uwikłanych w dotykowe interakcje z narzędziami. Punktem wyjścia będzie już opublikowana przez nas praca na ten temat: [Styrkowiec, P.P., Nowik, A.M., & Króliczak, G. \(2019\). The neural underpinnings of haptically guided functional grasping of tools: An fMRI study. Neuroimage, 194, 149-162. doi: 10.1016/j.neuroimage.2019.03.043](#). Z badań fMRI wiemy jakie pola funkcjonalne w mózgu odgrywają kluczową rolę w tych zadaniach. Obecnie, w bardziej naturalnych warunkach, będziemy badać m.in. przebiegi czasowe mechanizmów poznawczych w nie uwikłanych.

Planujemy m.in. mierzyć czasy reakcji i kinematyki ruchu rąk w sytuacjach niezakłóconych interakcji dotykowych z narzędziami, jak i w różnego rodzaju ich perturbacjach. Mianowicie, przy pomocy przezczaszkowej stymulacji magnetycznej (TMS, wpływającej na efektywność pracy mózgu przez szybko zmieniające się pole magnetyczne, generowane w cewce umieszczonej przy głowie uczestnika badań), wpływać będziemy na kodowanie informacji dotykowych o przedmiotach, jak i programowanie i egzekucję funkcjonalnych interakcji dotykowych z narzędziami.

Naszym celem jest identyfikacja newralgicznych procesów/mechanizmów poznawczych, które leżą u podłoża przetwarzania informacji dotykowej o cechach i funkcjach narzędzi oraz przebiegach czasowych tych procesów/mechanizmów.

24. Potencjał środowiska rodzinnego jako źródło wsparcia w procesie doświadczania sytuacji trudnych na przykładzie doświadczania pandemii COVID-19

Kierownik: dr Karolina Appelt

Opracowanie i przeprowadzenie badań dotyczących doświadczania pandemii COVID-19 przez rodziny w Polsce (badania eksploracyjne zostały przeprowadzone we wrześniu br.)

Wystąpienia na konferencjach dotyczące zgłoszonego tematu badawczego – referaty zostały już zgłoszone i przyjęte na konferencje:

- 1) XXIX Ogólnopolska Konferencja Psychologii Rozwojowej
- 2) VII Ogólnopolska Konferencja Naukowa „PSYCHOLOGIA W SŁUŻBIE RODZINY – RODZINA W CYKLU ŻYCIA”
- 3) V Międzynarodowa Konferencja Naukowa Edukacyjny i Społeczny Świat Dziecka.

Przygotowanie publikacji pokonferencyjnych.

25. Poznawcza analiza emocji

Kierownik: prof. UAM dr hab. Aleksandra Jasielska

Wykonawcy: prof. UAM dr hab. Emilia Soroko, dr Dominika Górka

Problematyka poznawczej analizy emocji będzie badana zgodnie z modelami teoretycznymi wiedzy społecznej, zaadaptowanymi dla potrzeb rozumienia wiedzy na temat emocji. Modele te wskazują na istnienie w obrębie wzmiankowanej wiedzy kilku składników: percepcyjnego- dotyczącego obserwacji danych zmysłowych i towarzyszącej refleksji umysłowej (np. procesy spostrzegania i rozpoznania emocji), konceptualnego związanego z reprezentowaniem danych (np. czynienie z emocji przedmiotu myśli) oraz niekiedy symbolicznego- umożliwiającego wyrażanie danych przez jednostki językowe (np. nazywanie, wyrażanie emocji w języku). Istnieje zgoda co to tego, że dopiero wiedza na temat emocji kodująca dane w sposób abstrakcyjny i wykorzystująca do tego złożone procesy myślowe daje jednostce środki kontroli nad emocjami. Zgodnie z tymi przesłankami badania będą dotyczyć aspektu teoretycznego, jakim jest: 1) analiza reprezentacji pojęciowych emocji pod postacią schematów emocjonalnych, czyli indywidualnych „filozofie na temat emocji”, które mogą przyjmować postać przystosowawczą vs nieprzystosowawczą i uruchamiać adekwatne strategie radzenia sobie; 2) analiza wiedzy na temat emocji podstawowych u dzieci w normie intelektualnej o emocjach z z upośledzeniem intelektualnym w stopniu lekkim z wykorzystaniem narzędzia pomiarowego (WE06) oraz aspektu stosowanego jakim będzie 3) polska adaptacji Skali Przetwarzania Emocjonalnego (Emotional Processing Scale).

26. Profil Psychologiczny Pracownika Służb Emergencyjnych

Kierownik: prof. UAM dr hab. Aleksandra Jasielska

Wykonawcy: prof. UAM dr hab. Michał Ziarko

Pracownicy służb emergencyjnych narażeni są na większe ryzyko wystąpienia wydarzeń traumatycznych w trakcie wykonywania przez nich obowiązków zawodowych w porównaniu do innych profesji. Do grupy tego typu zawodów zalicza się m.in. żołnierza, policjanta, górnika, strażaka, ratownika medycznego czy pracownika służby więziennej. Projekt badawczy będzie obejmował badania, których celem jest po pierwsze 1) wyłonienie jak największego wachlarza specyficznych cech indywidualnych, które predysponują pracowników wyżej wymienionych grup zawodowych do doświadczania zespołu wypalenia zawodowego oraz zespołu stresu pourazowego i po drugie 2) odkrycie możliwych mechanizmów zabezpieczających poszczególne osoby przed pojawieniem się zespołu wypalenia zawodowego oraz zespołu stresu pourazowego.

27. Psychologiczne konsekwencje doświadczania pandemii COVID-19: wczesne nieadaptacyjne schematy a zdrowie psychiczne i dobrostan

Kierownik: prof. UAM dr hab. Anna Słysz

Wykonawcy: dr Joanna Urbańska

Pierwszym celem naukowym projektu jest zbadanie psychologicznych konsekwencji doświadczania pandemii koronawirusa (COVID-19) (zmiany w obszarze zdrowia psychicznego oraz w zakresie dobrostanu), a drugim jest sprawdzenie, czy są one powiązane z wczesnymi nieadaptacyjnymi schematami poznawczymi. W roku 2021: opracowanie wyników badania oraz przygotowanie materiału do publikacji (artykuł naukowy). Raport z badań.

28. Psychologiczne mechanizmy zachowań społecznych człowieka

Kierownik: prof. UAM dr hab. Łukasz Kaczmarek

Wykonawcy: dr Dariusz Drążkowski, dr Joanna Zinczuk-Zielazna, mgr Maciej Behnke, mgr Michał Kosakowski, mgr Martyna Dziekan, mgr Radosław Trepanowski

Cel realizowanego tematu badawczego jest opisywanie, wyjaśnienie zjawisk społecznych oraz poszukiwanie sposobów wpływania na ich przebieg. Temat w szczególności dotyczy nowych obszarów badań w ramach psychologii społecznej, nowych propozycji teoretycznych służących do opisu znanych już zjawisk, nowych metod badania procesów społecznych, oraz – bieżących wydarzeń o istotnej komponentce społecznej. Badania realizowane w ramach tego tematu mogą dotyczyć np. problematyki konsumpcji, psychologii gamingu, kształtowania pozytywnych relacji między partnerami romantycznymi, oraz kwestii wzajemnej percepcji dobrostanu różnych grup społecznych.

29. Psychospołeczne uwarunkowania podejmowania decyzji o edukacji domowej przez rodziców dzieci objętych edukacją domową

Kierownik: dr Małgorzata Rękosiewicz

Wykonawcy: prof. UAM dr hab. Błażej Smykowski, studenci czwartego roku psychologii stacjonarnej

Plany obejmują: analizę wyników przeprowadzonego badania, publikację, a następnie zaprojektowanie i przeprowadzenie badania rozwijającego wątek relacji między światopoglądem politycznym i religijnym rodziców a angażowaniem się w edukację domową

30. Psychoterapia psychodynamiczna w obliczu epidemii COVID-19 i kwarantanny społecznej

Kierownik: dr Monika Zielona-Jenek

Wykonawcy: dr Agnieszka Izdebska, prof. UAM dr hab. Emilia Soroko

Celem projektu jest analiza doświadczeń terapeutek i terapeutów psychodynamicznych zmagających się z wyzwaniem, jakie dla pracy z pacjentami przyniosła sytuacja epidemii Covid-19 oraz kwarantanny społecznej. W sposób szczególny jest on skoncentrowany na dylematach dotyczących pracy terapeutycznej w czasie epidemii, sposobach radzenia sobie z nimi, w tym – kwestii podejmowania pracy zdalnej, zapośredniczonej przez Internet lub telefon. Celem badania jest także sprawdzenie, w jaki sposób wraz z czasem trwania epidemii doświadczenia terapeutów zmieniały się oraz jakie miały znaczenie dla rozumienia procesu terapii psychodynamicznej oraz własnej tożsamości zawodowej. Badanie jest realizowane we współpracy organizacyjnej z Zarządem Głównym Polskiego Towarzystwa Psychoterapii Psychodynamicznej. Do badania zaproszone zostały osoby, które identyfikują się jako terapeuci/teki psychodynamiczni/e – zarówno osoby posiadające certyfikaty psychoterapeutyczne, osoby w trakcie kursu psychoterapii jak i superwizujące procesy psychoterapeutyczne – i którzy pracowali/ły w chwili badania z pacjentami opierając się o założenia tego paradygmatu. Badanie

zrealizowano jako badanie podłużne, z trzema turami (początek kwietnia, przełom maja i czerwca oraz przełom września i października 2020r.). Każdorazowo informacje o uruchamianej turze przesyłane były pocztą elektroniczną do członkiń i członków Polskiego Towarzystwa Psychoterapii Psychodynamicznej oraz publikowane były na profilu FB Towarzystwa. Na nadchodzący rok zaplanowano przeprowadzenie analizy zebranego materiału oraz przygotowanie publikacji prezentujących wyniki badania.

31. Relacje między duchowością pracowników a ich dobrostanem zawodowym. Pośrednicząca rola poczucia sensu pracy, stresu oraz wdzięczności wobec organizacji.

Kierownik: dr Marcin Wnuk

Wprowadzenie: Duchowość pracowników jest istotnym elementem dla odczuwanego przez nich dobrostanu zawodowego. Celem przeprowadzonych badań będzie zweryfikowanie mechanizmu oddziaływania duchowości pracowników poprzez redukcję stresu, wzrost wdzięczności wobec organizacji oraz znalezienie sensu pracy na ich przywiązanie emocjonalne do organizacji oraz satysfakcję z pracy. Narzędzia badawcze: Zostaną zastosowane następujące narzędzia badawcze: Skala Duchowości Pracowników, Kwestionariusz Postrzegane Stresu w Pracy, Skala Przywiązania Organizacyjnego, Inwentarz Sensu Pracy, Skala Wdzięczności wobec Organizacji oraz miara składająca się z jednego pytania dotycząca satysfakcji z pracy. Zmienną niezależną będzie duchowość pracowników, zmiennymi mediacyjnymi stres w pracy, wdzięczność wobec organizacji, poczucie sensu pracy, natomiast wskaźnikami zmiennej zależnej w postaci dobrostanu pracowników, przywiązanie emocjonalne do organizacji oraz satysfakcja z pracy. Grupa badanych i metoda badawcza: W badaniach wezmą udział pracownicy z różnych organizacji zlokalizowanych na terenie Polski. Badania będą miały poprzeczny charakter. Planowane działania: Uczestnicy badań wypełnią przygotowaną przez kierownika tematu badawczego ankietę on-line, w ramach której poza pytaniami z poszczególnych narzędzi badawczych znajdzie się metryczka odnosząca się do zmiennych socjodemograficznych. Wyniki z ankiet zostaną obliczone przy użyciu analizy równań strukturalnych a następnie upowszechnione w ramach publikacji.

32. Rozumienie pojęć matematycznych

Kierownik: prof. dr hab. Jerzy Pogonowski

Wykonawcy: prof. UAM dr hab. Dorota Leszczyńska-Jasion

Planuje się przygotowanie do druku podręcznika do przedmiotu „Matematyczne podstawy kognitywistyki”. Wykorzystane zostaną dotychczasowe doświadczenia dydaktyczne oraz prace kierownika tematu dotyczące intuicji matematycznej i kontekstu przekazu w matematyce.

33. Rozwój funkcji wykonawczych w okresie dzieciństwa

Kierownik: dr Sławomir Jabłoński

Wykonawcy: prof. UAM dr hab. Błażej Smykowski, mgr Szymon Bręński, mgr Magdalena Hardt

Prace badawcze będą obejmowały konceptualizację teoretyczną rozwoju funkcji wykonawczych, w tym identyfikację czynników środowiskowych warunkujących ten rozwój oraz opracowanie narzędzi pomiaru wymienionych wyżej zjawisk. W roku 2021 planowane jest: 1) przeprowadzenie badań laboratoryjnych nt. roli hamowania w interakcji matka-dziecko (praca doktorska M. Hardt), 2) opracowanie arkusza obserwacyjnego do rejestrowania zachowań nauczyciela sprzyjających uruchamianiu funkcji wykonawczych przez uczniów podczas zajęć edukacji wczesnoszkolnej, 3) publikacja monografii: Jabłoński, S. Rozwój kontroli hamowania w okresie dzieciństwa, a także 4) opracowanie wstępnych projektów badań eksperymentalnych funkcji wykonawczych.

34. Rozwój tożsamości niepełnosprawności – konsekwencje dla zdrowia psychicznego

Kierownik: dr Małgorzata Rękosiewicz

Wykonawcy: prof. UAM dr hab. Błażej Smykowski

Plany obejmują: adaptację kwestionariusza do pomiaru rozwoju tożsamości niepełnosprawności, badanie osób z widoczną i niewidoczną niepełnosprawnością dotyczące relacji między rozwojem tożsamości niepełnosprawności a stanem zdrowia psychicznego.

35. Seksualność w cyklu życia człowieka

Kierownik: prof. dr hab. Maria Beisert

Wykonawcy: dr Agnieszka Izdebska, dr Filip Szumski, dr Marta Szymańska-Pytlińska, dr Monika Zielona-Jenek, dr Marta Karbowa- Płowens (współpraca w ramach projektu "Narcyzm a przywiązanie i funkcjonowanie seksualne w okresie wczesnej dorosłości"), mgr Katarzyna Pilarczyk, mgr Olga Węglarska, mgr Dominika Bartoszak

Celem badań jest analiza normatywnego rozwoju seksualnego okresu dzieciństwa i dorosłości oraz nietypowego i zaburzonego funkcjonowania seksualnego w okresie dorosłości. Analizy służyć będą pogłębieniu rozumienia istoty rozwoju seksualnego, jego uwarunkowań oraz różnorodności ekspresji, w kontekście normy seksuologicznej. Prace zorganizowane będą w ramach szczegółowych projektów spajanych przez wiodący temat badawczy:

1. Normatywna ekspresja seksualna w okresie dzieciństwa.
2. Analiza genetyczna oraz parametry metaboliczne u szczupłych i otyłych pacjentek z zespołem policystycznych jajników (PCO).
3. Temperamentalne i emocjonalne uwarunkowania funkcjonowania seksualnego kobiet w okresie epidemii COVID-19.
4. Poznanie sprawców przestępstw seksualnych wobec dzieci.
5. Funkcjonowanie emocjonalne sprawców przestępstw seksualnych wobec dzieci.
6. Rozpoznawanie stanów afektywnych na podstawie ekspresji mimicznych w grupie sprawców wykorzystujących seksualnie dzieci.
7. Znaczenie modelu biologiczno – społecznego dla etiologii zaburzeń preferencji seksualnych u sprawców przemocy seksualnej wobec małoletnich.
8. Doświadczenia rodzeństwa osób wykorzystanych seksualnie w dzieciństwie.
9. Narcyzm a przywiązanie i funkcjonowanie seksualne w okresie wczesnej dorosłości.
10. Cięża a doświadczanie przez psychoterapeutki pracy zawodowej.
11. Doświadczenia pracowników ochrony zdrowia w kontakcie z osobami poszkodowanymi przemocą seksualną.
12. Zdolność do mentalizacji u sprawców przestępstw seksualnych wobec małoletnich.
13. Funkcjonowanie seksualne kobiet dorosłych.
14. Ocena ryzyka recydywy seksualnej
15. Przebieg przestępstw seksualnych z perspektywy ofiar/pomijane populacje ofiar przemocy seksualnej

Realizacja zadań badawczych obejmuje współpracę z zespołami klinik Ginekologiczno-Położniczego Szpitala Klinicznego Uniwersytetu Medycznego w Poznaniu oraz zespołem Katedry i Kliniki Endokrynologii, Przemiany Materii i Chorób Wewnętrznych UM, Miejskim Uniwersytetem w Dublinie, Zakładami Karnymi we Wronkach, Gębarzewie, Rawiczu i Goleniowie, przedszkolami na terenie Wielkopolski oraz Polskim Towarzystwem Psychoterapii Psychodynamicznej.

36. Sensowność empiryczna pojęć teoretycznych w psychologii

Kierownik: dr Tomasz Czub

Wykonawcy: prof. dr hab. Elżbieta Hornowska, dr Paweł Kleka, mgr Tomasz Ptaszyński, dr Joanna Urbańska, dr Marzenna Zakrzewska, mgr Aleksandra Frydrysiak

Celem projektu jest zarówno uruchomienie niemal nieobecnej w polskim piśmiennictwie dyskusji, jak też sformułowanie pytań i wypracowanie stanowiska/stanowisk w sprawie pełnego niejasności i budzącego nieustanne wątpliwości w psychologii problemu relacji między znaczeniem pojęć teoretycznych opisujących obiekty natury psychicznej (np. osobowość, inteligencja, temperament, czy emocje) a ich empiryczną reprezentacją. Do planowanych w dłuższej perspektywie czasowej rezultatów projektu należy przygotowanie publikacji prezentujących wątpliwości i ustalenia dotyczące problemu empirycznego znaczenia pojęć teoretycznych w psychologii, jak też wypracowanie zbioru wskazówek, które mogłyby być pomocne w rozpowszechnianiu wiedzy na ten temat (np. modyfikacji programów nauczania). W pierwszym roku realizacji projektu przewiduje się sformułowanie listy pytań i wątpliwości dotyczących statusu pojęć teoretycznych w psychologii, wyróżnienie najważniejszych problemów szczegółowych w obrębie podejmowanego tematu, opracowanie siatki pojęć kluczowych oraz określenie głównych kierunków poszukiwania rozwiązań dotyczących uściślenia relacji pomiędzy warstwami teoretyczną i empiryczną wiedzy psychologicznej. W przypadku uzyskania pozytywnych, dających szansę na odpowiedzialną kontynuację badań w opisanym zakresie, rezultatów pracy zespołu badawczego, realizacja postawionych zadań kontynuowana będzie w przyszłym roku.

37. Specyfika relacji klient – psycholog w badaniu Metodą Konfrontacji z Sobą Hermansa

Kierownik: prof. UAM dr hab. Anna Słysz

Wykonawcy: mgr Michał Knapiński

Metoda Konfrontacji z Sobą ma charakter narracyjny (klient opowiada swoją historię) oraz dialogowy. Dialogowość ujawnia się podczas wywiadu, w czasie dyskusji wyników oraz w systemie wartościowań. Klient opowiada historię psychologowi, a jego reakcje mogą oddziaływać na treść i formę opowiadania. W roku 2021: przegląd literatury na temat wykorzystania Metody Konfrontacji z Sobą, zaplanowanie i przeprowadzenie wywiadów narracyjnych z osobami mającymi doświadczenie prowadzenia badań diagnostycznych z wykorzystaniem Metody Konfrontacji z Sobą, analiza zebranego materiału, opracowanie raportu z badań

38. Spory wokół strategii *cultural defense*.

Kierownik: dr Rafał Nakonieczny

Planowane na rok 2021 badania „Spory wokół strategii *cultural defense*” mają być kolejnym tematem badawczym w interdyscyplinarnym cyklu „świat wartości”. Genetycznie związane z modelem argumentacji obrończej w ramach anglosaskiego systemu prawnego zagadnienie tzw. „obrony przez kulturę” (*cultural defense*) nabiera z czasem znaczenia również w argumentacji na polu prawa cywilnego i administracyjnego. Także w realiach polskich od pewnego czasu obserwować możemy pojawianie się argumentu kulturowego w sporach jednostki z państwem, gdy jednostkę tę cechuje przynależność do odmiennej od polskiej kultury. Odwołanie do odmienności kulturowej przyciąga zainteresowanie badaczy (i członków danej społeczności) również spoza świata prawników.

Strategia *cultural defense* jest zagadnieniem kontrowersyjnym, ważnym również z perspektywy dyskusji akademickiej. Zarówno zwolennicy, jak i przeciwnicy dopuszczenia stosowania tego argumentu ugruntowują swe stanowiska, sięgając po racje wychodzące dalece poza typowy spór prawny. Argument z różnicy kultur nabiera wówczas charakteru sporu aksjologicznego. Celem projektowanych badań będzie analiza toku argumentacji obu stron sporu (m.in. na podstawie procesów sądowych i reakcji społecznych) oraz prognozowanie potencjalnych dalszych etapów tego sporu.

Zagadnienia ukazane w ramach interdyscyplinarnego wykładu w Pracowni Pytań Granicznych zebrane zostaną następnie systematycznie w publikację (artykuł).

39. Strategie kontroli a zachowania jedzeniowe w środowisku rodzinnym

Kierownik: dr Julita Wojciechowska

W polu moich zainteresowań badawczych są strategie oddziaływania rodziców, które kształtują u dzieci umiejętności zdrowej regulacji zachowań związanych z jedzeniem tzn. przyjmowania jedzenia podczas odczuwania głodu i hamowania jedzenia w sytuacji nasycenia. Kompetencja samoregulacji kształtowana w dzieciństwie wskazywana jest jako podstawowy czynnik zapobiegania nadwadze i otyłości u dzieci i młodzieży, jak również w dorosłości.

Szczególnie istotne wydaje się pod tym względem jest badanie kontroli rodzicielskiej w zakresie karmienia dzieci. Wspólnym mianownikiem dla różnorodnych operacjonalizacji w literaturze przedmiotu jest rozumienie jej jako wprowadzanie restrykcji w odpowiedzi na dotychczasowe wybory czy preferencje dziecka, oceniając je jak niezdrowe czy sprzyjające otyłości lub nadwadze. Wg modelu Grolnick i Pomerantz (2009) pojęcie kontroli różni się od „strukturalizacji” czy „działań opartych o strukturalizację” to znaczy organizowania środowiska dziecka, w tym przypadku rodzinnego środowiska żywieniowego. Kontrola strukturalizująca zawiera w sobie ustalanie granic dla spożywania

wszystkich produktów, które to ustalanie uwzględnia perspektywę dziecka, wprowadzanie przewidywalnych dla dziecka konsekwencji i informacji zwrotnych w odpowiedzi na pożądane i niepożądane zachowania. jedzeniowe dziecka. Zarówno moje badania (realizowany grant Covidowy) jak i analizy teoretyczne skupią się wokół tych dwóch form kontroli i ich związków z rodzinnym środowiskiem żywieniowym i procesem samoregulacji.

40. Stres mniejszościowy i kompetencje rodzicielskie kobiet wychowujących dzieci w związkach z kobietami.

Kierownik: dr Jowita Wycisk

Szczegółowa analiza danych uzyskanych w badaniu ilościowym zrealizowanym w roku 2020, jako element monografii na temat stresu mniejszościowego i doświadczeń rodzicielskich kobiet wychowujących dzieci w związkach z kobietami. Opracowanie dwóch wystąpień konferencyjnych na temat: 1. Rozszerzony stres mniejszościowy - konceptualizacja pojęcia i charakterystyka zjawiska na bazie uzyskanych danych; 2. Kompetencje rodzicielskie kobiet wychowujących dzieci w związkach z kobietami - analiza międzygrupowa.

41. Sytuacyjne i osobowościowe uwarunkowania spontanicznego podejmowania perspektywy drugiej osoby

Kierownik: prof. UAM dr hab. Adam Putko

Planowane badania dotyczą jednej z ważnych zdolności wchodzących w skład poznania społecznego – podejmowania perspektywy drugiej osoby. Może ono zachodzić w sposób intencjonalny, gdy realizowane zadanie wymaga jawnej oceny tego, co inna osoba w danej sytuacji widzi, jak i w sposób spontaniczny – bez jawnej zachęty, aby to zrobić. Dotychczasowe badania wskazują, że jednym z głównych czynników warunkujących spontaniczne podejmowanie perspektywy jest rodzaj zadania realizowanego przez podmiot. Do spontanicznego podejmowania perspektywy dochodzi częściej we względnie prostych zadaniach percepcyjnych, wymagających oceny tego, czy ktoś widzi dany przedmiot, czy go nie widzi (perspektywa poziomu 1), niż w bardziej złożonych zadaniach, wymagających oceny tego, w jaki sposób ktoś widzi dany przedmiot (perspektywa poziomu 2). Celem planowanych badań będzie zweryfikowanie hipotez dotyczących wpływu wybranych czynników sytuacyjnych (wyrazistości bodźców społecznych, kontekstu w jakim przedstawiane jest zadanie) na spontaniczne podejmowanie cudzej perspektywy, a także roli w tym procesie osobowościowo uwarunkowanej wrażliwości na sygnały społeczne. Planowane zadania do zrealizowania: (1) opracowanie zadania do pomiaru spontanicznego podejmowania cudzej perspektywy;

(2) przeprowadzenie badania w schemacie eksperymentalno-korelacyjnym, z wykorzystaniem ww. zadania oraz kwestionariuszowych miar osobowości. Efektem planowanych działań będzie wystąpienie konferencyjne i publikacja.

42. Uwarunkowania stanu koncentracji na czytany tekście i epizodów odrywania się myślami od lektury

Kierownik: prof. UAM dr hab. Marek Kowalczyk

Celem badań jest uchwycenie czynników sprzyjających uważnemu czytaniu i okoliczności, w jakich uwaga czytającego przemieszcza się z tekstu na treści niezwiązane z lekturą, bieżącym zadaniem i bezpośrednim otoczeniem. Planowane są manipulacje eksperymentalne dotyczące właściwości czytanych fragmentów i nastawień czytającego, a także pomiar cech indywidualnych oraz niemanipulowanych właściwości stanu uczestników.

43. Wczesna faza stresu pandemicznego – dynamika zmian w percepcji i radzeniu sobie ze stresem

Kierownik: prof. dr hab. Władysław Jacek Paluchowski

Wykonawcy: prof. dr hab. Elżbieta Hornowska, dr Marzenna Zakrzewska, mgr Piotr Haładziński, mgr Tomasz Ptaszyński

Przedmiotem badania będzie rejestracja i opis zmian w zakresie percepcji stresorów związanych z pandemią COVID-19, jak i strategii radzenia sobie z nimi. Analizowane będą dane osób z nielosowej próby, zbierane od dnia 07.04.2020 do przypuszczalnie stycznia 2021.

Na rok 2021 planujemy dokonanie analizy czynnikowej obu wskazanych wyżej zmiennych oraz analizę szeregów czasowych (z uwzględnieniem wydarzeń znaczących w okresie zbierania danych).

Planowanym efektem będzie przygotowanie raportu z badań (w języku polskim) oraz artykułu w języku angielskim. Prace pomocnicze oraz tłumaczenie artykułu zostanie sfinansowane ze środków przeznaczonych na indywidualne tematy badawcze członków zespołu.

Jest to temat nowy.

44. Zaangażowanie się i odnajdywanie w pracy jako zmienne wyjaśniające postawy i strategie akulturacyjne przyjmowane przez migrantów pracujących w Polsce

Kierownik: prof. UAM dr hab. Teresa Chirkowska-Smolak

Wykonawcy: dr Mikołaj Czumak

Celem prowadzonych badań jest: zgromadzenie danych i znalezienie zmiennych psychologicznych powiązanych z wykonywaniem pracy, determinujących odnajdywanie się migrantów w społeczeństwie polskim i określenie przyjmowanych przez nich strategii akulturacyjnych. Badania ankietowe papier ołówek, obszerna ankietka. Ankietka pozwala na: 1 – stworzenie rzetelnego opisu przyjeżdżającej do Polski grupy migrantów ukraińskich, 2 – bada nastawienie Ukraińców do zamieszkania w Polsce (przyjmowane strategie akulturacyjne, i stopień asymilacji), 3 – mierzy zmienne opisujące funkcjonowanie osób w środowisku pracy.

Ponieważ migranci większość swojego czasu spędzają w pracy, uważamy że sposób funkcjonowania tych osób w pracy wpływa na ich odnajdywanie się w społeczeństwie polskim.

45. Zachowania transgresyjne i ochronne człowieka a preferencje mieszkaniowe w kontekście doświadczania pandemii COVID-19

Kierownik: dr Izabela Stankowska-Mazur

Wykonawcy: dr Anna Stankowska

Planowane badania mają charakter interdyscyplinarny, łączący dziedzinę psychologii i ekonomii. Opierają się na koncepcji transgresyjnej człowieka autorstwa J. Kozielskiego (2001). Według autora teorii transgresja są to wszystkie działania i akty myślenia, z reguły intencjonalne i świadome, które przekraczają granice dotychczasowych możliwości i osiągnięć materialnych, symbolicznych oraz społecznych człowieka, stając się źródłem nowych i ważnych wartości pozytywnych oraz negatywnych.

Badanie ma na celu sprawdzenie czy istnieje zależność między zachowaniami transgresyjnymi i ochronnymi człowieka a preferencjami dotyczącymi miejsca zamieszkania w aspekcie rodzaju budownictwa, wielkości mieszkania oraz lokalizacji i otoczenia, w kontekście doświadczenia nowej i trudnej sytuacji, jaką stała się pandemia COVID-19.

Planowane zadania obejmują: 1) kwerendę literatury przedmiotu z dziedziny psychologii i ekonomii; 2) analizę teoretyczną zachowań transgresyjnych i ochronnych; 3) analizę teoretyczną psycho-ekonomicznych czynników wyboru miejsca zamieszkania, 4) rozpowszechnianie zaproszeń do udziału w badaniu; 5) rekrutację badanych zgodnie z przyjętymi kryteriami włączania i wyłączenia; 6)

zbieranie odpowiedzi osób badanych; 7) analizę uzyskanych wyników; 8) czynny udział w konferencji naukowej w celu przedstawienia wyników badań; 9) publikację wyników badań w postaci artykułu naukowego.

46. Zastosowanie metod obliczeniowych w teorii dowodu

Kierownik: prof. UAM dr hab. Dorota Leszczyńska-Jasion

Wykonawcy: dr Szymon Chlebowski, dr Michał Sochański, mgr Agata Tomczyk

W 2021 roku będziemy podejmować tradycyjne zagadnienia teorii dowodu jak: dowodzenie, rozstrzygnięcie tautologiczności, porównywanie systemów dowodowych, badanie rozmiaru dowodów i złożoności procesu dowodzenia. W podejmowaniu tych zagadnień proponujemy jednak, obok tradycyjnych pojęć i narzędzi, stosowanie metod obliczeniowych, niespecyficznych dla tego rodzaju problematyki:

- obok implementowania różnych procedur dowodzenia zaimplementujemy miary, które uzależniają wybór systemu dowodowego i heurystyki dowodowej w tym systemie od własności badanej formuły,
- będziemy analizować dane jakimi są formuły języka formalnego oraz derywacje w systemach formalnych,
- będziemy również badać możliwość zastosowania algorytmów optymalizacyjnych w procesie poszukiwania dowodu lub derywacji.

47. Zdolność do mentalizacji psychoterapeutów a ich skuteczność w naprawie siły sojuszu terapeutycznego z pacjentami z zaburzeniem osobowości borderline

Kierownik: prof. dr hab. Lidia Cierpiątkowska

Wykonawcy: prof. UAM dr hab. Emilia Soroko, dr Dominika Górka, dr Jarosław Groth, dr Monika Jańczak

Założenia i cel badań. W procesie psychoterapii pacjentów z zaburzeniami osobowości z wiązki A i B wg DSM-5 występują kryzysy, polegające na takim osłabieniu siły przymierza terapeutycznego, które skutkuje przerwaniem relacji terapeutycznej i zaprzestaniem leczenia. Czynniki wpływające na fluktuacje przymierza terapeutycznego, w konsekwencji pojawienie się zjawiska (procesu) zagrożenia

przerwania relacji terapeutycznej leżą po stronie pacjentów i psychoterapeutów. Przeprowadzono wiele badań, które pozwoliły wskazać na źródła problemów z utrzymaniem relacji terapeutycznej po stronie pacjentów z zaburzeniami osobowości, natomiast niewiele wiemy o czynnikach występujących po stronie psychoterapeutów. Na pewne przyczyny wskazują badania nad efektywnością psychoterapii, które pośrednio dowodzą istotnych różnic między terapeutami (o tych samych kompetencjach zawodowych), co do ich możliwości utrzymania relacji z „trudnymi” pacjentami. Do tej grupy zalicza się głównie pacjentów z zaburzeniami osobowości oraz osoby ze współwystępującymi zaburzeniami psychicznymi (w tym ZO). W opracowaniach z zakresu psychoterapii podkreśla się, że terapeuci zdolni do „przepracowania” kryzysów w relacji z pacjentem są bardziej skuteczni. Zdolności terapeutów do „przepracowania” kryzysów relacyjnych definiujemy w kategoriach zdolności do mentalizacji (jako cechy i stanu).

Pytania badawcze: 1. Czy występują różnice między psychoterapeutami w zakresie zdolności do mentalizacji (cechy) i jej aktywowania (stanu)? Jakie są właściwości narracji na temat przebiegu sesji w sytuacji załamania się przymierza terapeutycznego i jego naprawy (pacjent pozostaje w terapii), a jakie w sytuacji załamania sojuszu terapeutycznego i przerwania relacji terapeutycznej (pacjent przerywa terapię)?

Grupa badanych. Psychoterapeuci psychodynamiczni (certyfikat), z podobnym wykształceniem i doświadczeniu terapeutycznym, korzystający z superwizji.

Badania mieszane jakościowo – ilościowe: analiza opowieści psychoterapeutów na temat naprawy siły sojuszu terapeutycznego (zakończone sukcesem, pozostaniem pacjenta w leczeniu vs porażką i przerwaniem relacji) i badania kwestionariuszowe.

48. Zjawisko doliny niesamowitości (*uncanny valley*) w robotyce społecznej

Kierownik: prof. UAM dr hab. Paweł Łupkowski

Wykonawcy: dr Marcin Jukiewicz, prof. UAM dr hab. Anna Słysz, mgr Dawid Ratajczyk, mgr Aleksandra Wasielewska

W ramach realizacji projektu wykonane zostaną badania związane z próbą odpowiedzi na pytanie o istotność zjawiska doliny niesamowitości (*uncanny valley*) dla robotyki społecznej. Przeprowadzimy metaanalizy obecnych wyników badań dotyczących tego zagadnienia. Zrealizujemy także badania związane z analizą postaw wobec robotów społecznych. W badaniach tych wykorzystamy metody zaczerpnięte z językoznawstwa oraz analiz jakościowych. Planujemy także przeprowadzenie eksperymentów dotyczących postaw oraz reakcji emocjonalnej wobec robotów społecznych z wykorzystaniem szerokiej klasy bodźców (wizualnych, audio-wizualnych oraz realnych robotów). Wyniki zostaną zaprezentowane w postaci raportów badawczych, artykułów oraz wystąpień konferencyjnych.

49. Związek między postawą wobec problemu globalnego (tj.: 1/ pandemii COVID-19, 2/ zmian klimatycznych i zanieczyszczenia środowiska, 3/ nierówności społecznych) a aktywizmem, zaradnością i zasadami moralnymi.

Kierownik: dr Joanna Urbańska

Wykonawcy: mgr Aleksandra Frydrysiak, mgr Radosław Trepanowski, członkowie Studenckiego Koła Naukowego Projektowania i Analizy Narzędzi Psychometrycznych

Przeprowadzenie badania internetowego. Rozesłanie voucherów wylosowanych przez osoby badane. Obliczenie statystyk. Przygotowanie podsumowania kryteriów dobroci autorskiego narzędzia (Kwestionariusz Postawy Wobec Problemu Globalnego – KWPG). Przygotowanie raportu z badań oraz materiału publikacji (praca zbiorowa pod redakcją)